

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Visio Ioanni facta hoc primo capite describitur. Sectio Prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

iam vasa portas, iā in vasis fidelibus pōtus holocausti & victima sustinet, sed intus refect a labiis, id est ad cor reuoca sermonem, audi quod dicū, operare quod predicat. Hæc Gregorius.

COMMENTARIUM SECUNDUM EXEGETICVM.

DE PRIMA VISIONE IOANNIS.

Visio Ioanni facta hoc primo capite describitur.

SECTIO PRIMA.

NICIPIT Ioannes diuinas visiones sibi ostensas (quæ sanè fuere præ-
termodum admirabiles) commemorare, quarum prima hoc primo
capite inchoatur, fuitque huiusmodi.

Primum, vidit septem candelabra aurea, quæ non constat cuius figu-
ra fuerint: crediderim fuisse non solum maxima, sed etiam pulcherrima, atque
excellenti opere, artificioque celata, singula singulosingeres cereos accensos in
summitate præferentia. Secundò vidit in medio eorū, similem filio hominis vestitum
pedere, id est, lineam tunicam talari, quam propterea Septuaginta semper *μοδ' η' η' η'*, id
est, ad pedes vsque demissa appellat. Eratque vnū ex Sacerdotalibus indumentis.

Pro illustriori tamen huius rei cognitione, sciendum ex Iosepho libro. 3. An-
tiquit. cap. 8. & Diuo Hieronymo in epist. ad Fabiolam de veste sacerdotali, du-
plicem fuisse tunicam sacerdotalem apud Hebræos, vnā communem omnibus
sacerdotibus: alteram propriam Pontificis. Tunica communis sacerdotum erat
linea ex bysso, dicebaturque Hebraicè *תורת* hoc est, linea, linum enim Chethon
Hebraicè nominatur: hæc adharebat corpori, rāmque arcta erat, strictisque ma-
nicis, vt nulla omnino in veste esset ruga, tam longa vt vsque ad pedes descende-
ret, vnde & *מוד' η' η' η'* dicebatur. Aiunt Hebræi quos nonnulli ex nostris sequun-
tur, hanc tunicam totam fuisse varijs oculorum ordinibus, & figuris continuata,
serie distinctam, instar scutulatarum vestium apud Romanos: idque probant ex
eo quod Exod. 28. cum dicitur, *stringesque tunicam bysso, prostringes, est Hebraicè*
תורת quod ipsi transferunt, *Oculabis*, vt sit sensus, *Oculabis*, id est tunicam bysso:
etenim id verbum non solum stringere, sed etiam oculare significat: de cuius
sententiæ probabilitate non est hic disputandi locus. Tunica propria Pontificum
erat Hyacinthina, quæ Hebraicè dicebatur, *הינד* quam etiam Iosephus tala-
rem appellat, eadēque à Septuaginta interpretibus Exod. 28. *מוד' η' η' η'* quoque
dicitur: sed non puto tam longam dimissamque fuisse, sicut erat prior tunica
byssina, quæ *poderis* nomen sibi propriè vendicat, diciturque in sacris lite-
ris, tunica superhumeralis, quia ipsi superhumerali immediatè superponeba-
tur. Erat tota hyacinthina, eiusque ex limbo pendebant per circuitum tintin-
nabula aurea, & mala punica ex hyacintho, & purpura, & cœco bis tincto,
eo ordine, vt inter duo quælibet tintinnabula esset vnum malum punicum, &
inter duo mala punica vnum tintinnabulum. Docet autem Diuus Hieronymus
loco citato, fuisse septuaginta duo tintinnabula, & totidem mala punica,
cui potius fides habenda est quam Clementi Alexandrino, qui quinto libro

Quot ex ea
tintinnabula
penderent.

Qua tunica
indueretur
ille similis
filio hominis

Iosephus.
Duplex Sa-
cerdotum zona
discrebitur.

D. Hieron.
Iosephus.

Qua Zona
præcinetur
ille similis
filio hominis.

Stromatum trecenta sexaginta sex tintinnabula, totidemque mala punicæ, iuxta numerum dierum, quibus annus constat, fuisse existimavit. Cum igitur hoc loco ait Ioannes illum *similem filio hominis*, qui sibi apparuit, fuisse veltitum podæ hoc est talari tunicula, licet de utraque, & byssina scilicet & hyacinthina intelligi posset, siquidem utraque poderis dicebatur ut diximus: magis tamen crediderim id de priori tunica byssina communi omnium sacerdotum esse accipiendum, eò quod illa est, quæ propriè poderis sibi appellationem vendicabat, præterquam quod hæc est communis interpretum in hunc locum existimatio: itaque hic *similis filio hominis*, podere indutus, hoc est Angelus Christum representans, ut præterea suo loco dicemus, illum non ut præcisè Pontificem, sed ut sacerdotem absolute referebat, cui non obstat, quod in scribendis ad septem Episcopos literis, Pontificium munus exercet, siquidem tunica byssina non solum ad sacerdotes, sed etiam ad Pontifices pertinebat, quippe qui supra tunicam byssinam, hyacinthina quoque induebantur: quamvis non multum repugnet, si quis illum *similem filio hominis*, malit tunica hyacinthina indutum apparuisse, ut summum scilicet Pontificem omnibus Episcopis præsentem, atque ad illos Pontificio iure, & autoritate scribentem, repræsentaret.

III. Tertiò: Erat hic *similis filio hominis præcinetur ad mammillas zona aurea*. Aduerte sicut duplex erat tunica, ita duplicè quoque fuisse zonam, quæ altringi solebat. Et quidem tunica linea, ut ait Iosephus, accingebatur circa pectus paulo axillis inferius zona lata digitos quatuor, intus inani, ita contexta, ut serpentis axiuum videri posset, floribus etiam picturata puniceis, purpureis, hyacinthinis, & byssinis, stamen verò è sola byssino constabat, quæ semel atque iterum circa pectus reuoluta ad talos usque defluebat tantisper dum sacerdotes à sacris feriabantur, idque ad ornatum cõferre videbatur, cum verò sacris præministrandum, ne ventilata impedimèto esset, super humerum lauum retorquebatur: dicebatur hæc zona Hebraicè *צַנְתָּן* Babylonij Hemeianin vocabant, Nos *cingulæ vel balthem*, inquit Hieronymus, possumus appellare. Tunicam verò hyacinthinam altringebat zona alia coloribus, ut inquit Iosephus, supra dictæ zonæ similis, hoc est ex filis byssinis, purpurcis, coccineis, atque hyacinthinis contexta: nisi quod aureis quoque filis erat intertexta, nec verò huiusmodi zona soli tunicæ hyacinthinæ stringendæ seruebat, sed super humerale & rationale cum eadem tunica colligabat. Cum igitur Ioannes ait hunc *similem filio hominis* fuisse præcinctum ad mammillas zona aurea, nec priorem nec posteriorem zonam intelligit, siquidem neutra earum erat creta, sed aliam utique nobiliorem, at præstantiorem, quæ tamen cum zona hyacinthina quam ex Iosepho diximus auro intertextam fuisse, hæc ex parte conueniret, ut hinc aliquis non ineptè argumentari possit, tunica quæ idem *similis filio hominis* indutus apparuit, non byssinam fuisse, sed hyacinthinam, cum zona auro contexta, non ad byssinam tunicam, sed ad hyacinthinam pertineret: verum cum nostra hæc zona tota aurea fuerit, atque adeo ad n. sutram tunicam propriè spectaret, non indè necessariò conficitur, talarem vestem, quæ hic *similis filio hominis* erat indutus, hyacinthinam fuisse tunicam: quin illud potius colligendum, ea zona aurea significari sacerdotem illum siue pontificem cuius ille *similis filio hominis*, personam iustinebat, sacerdotibus pontificibusque legalibus longè antecellere. Itaque non communi sacerdotum, aut pontificum zona, sed nobiliori & præstantiori altringi debuisse, quod magis intelliges, cum huius aureæ zonæ mytheria explicabimus.

III. Quarto. *Caput eius & capilli erant candidi tanquam lana alba, & tanquam nix, id est, miri candoris, non quod dumtaxat candorem lanæ, & niuis æquarent, sed*
quia

quia aliz similitudines non reperiuntur aptiores ad amplificandum eximij alieius candoris magnitudinem, quæ etiam fuit causa cur Matthæus capite 17. *Matth. 17.* agens de Transfiguratione Domini dixerit vestimenta eius facta fuisse alba instar niuis: cum certum sit illum vestimentorum Christi candorem, magno intervallo omnem niuis candorem superasse. Quinto. *Oculi eius erant tanquam flamma ignis,* id est, ardentissimi, & instar flammæ micantes, & scintillantes. Sexto. *Pedes eius similes erant aurichalco,* Græcè habetur similes, *Chalcolibano* ὁμοιοι χαλκολιβαίνω est autem aurichalcum, seu rectius orichalum metalli genus auro simile, dictum Græcè & Latinè, Orichalcum, eo quod nascitur in montibus: ὄρος enim Græcè montem significat: qua de re legendus est Plinius lib. 34. cap. 2. Chalcolibanon *Plinius.* verò, ut vult Suidas, est electri genus auro pretiosius, quâquam si ad etymon spectemus, sit aliquid ex ære & thure compositum. *ἄλλος* enim Græcè *as, albatos* autem, thus significat. Septimo. *Pedes eius erant sicut in camino ignis ardenti,* seu ut habetur Græcè ὡς ἐν πυρὶ πεπερασμένοι id est, tanquam in camino igniti, ut ignitum ad pedes, non ad caminum referatur. Octavo. *Vox eius erat, tanquam vox aquarum multarum,* id est, maximè sonora, & multiplex. Nono. *Habebat in dextera sua septem stellas,* vel depictas scilicet, vel inclusas. Decimo. *De ore eius exibat gladius utraque parte acutus,* Græcè ῥομφαία διπλοῦς ὀξεία, hoc est gladius anceps, seu ad verbum duplicis oris acutus. Undecimo. *Facies eius erat splendidissima sicut solium lueet in virtute sua,* id est, cum fulgentissimus est in meridio. Postremo Ioannes tanta visione perterritus, ad pedes eius tanquam mortuus non tam accidit, quàm cecidit, ille autem ponens dexteram suam super eum dixit, *μὴ φοβῆσθαι* Ne time: seu, *Noli timere, Ego sum primus & novissimus, & vivus, & fui mortuus, & ecce sum vivens in secula seculorum, & habeo claves mortis, & inferni,* Præcepitque ei, ut omnia que viderat literis mandaret. *scribe, inquit, quæ vidisti, & quæ sunt, & quæ oportet fieri post hæc: sacramentum septem stellarum, quæ vidisti in dextera mea, & septem candelabra aurea: septem stella, Angeli sunt septem Ecclesiarum, & candelabra septem, septem Ecclesie sunt.* Verbum *γράψον,* hoc est *scribe,* referendum quoque est ad sacramentum septem stellarum, & ad candelabra, ut sit sensus, *scribe quæ vidisti, & quæ modò in Ecclesijs geruntur, & quæ postea euentura sunt, scribe quoque sacramentum, seu ut Græcè habetur μυστήριον septem stellarum, quæ vidisti in dextera mea, scribe etiam septem candelabra aurea.* Nam quod ita locus sit dispungendus, perspicuum est ex eo quod Græcè candelabra sunt in accusandi casu, & quod est consequens, *sacramentum septem stellarum, eodem quoque casu accipere oportet.* Sic enim Græcè legimus *γράφον ἀείδεις, & ἀείψι, & μέλλει γενέσθαι μετὰ ταῦτα, τὸ μυστήριον τῶν ἐπὶ τὰ ἀστέρας ὡς ἐστὶ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ, & τὰς ἐπὶ τὰ λυχνίας τὰς δεξιᾶς.* Sed iam ad mysterium visionis explanandum accedamus.

Explicatur visio in sensu literalī, & primùm quid septem candelabra aurea significant.

SECTIO II.

SEPTEM candelabra aurea, sunt septem Ecclesie, ad quas scribit Ioannes nomine omnium orbis Ecclesiarum, ut supra diximus, de qua expositione dubitare non licet, cum ille idem *similis filio hominis* qui Ioanni apparuit, sic mysterium explicauerit, *Candelabra, id quæ, septem Ecclesie sunt:* Licet verò septem Ecclesie Aliz minoris, quæ superius nominatæ sunt, hoc loco subaudienda sint, tamen earum nomine vniuersas orbis Ecclesias oportet accipere, ut ibidem do-